

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben.	10 kor. — 5 ill.	Egy évre	16 kor. — 5 ill.
Egy évre	5	Fél évre	8
Fél évre	2	Negyed évre	4
Negyed évre	1	Egy óra	1
Egy óra	1	Egy óra	1
Egyesszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelent hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

„Palota avatás.”

Frakkos, klakkos tekintetes, nagyságos urak, sőt egy méltóságos és egy nagyméltóságú ur is, helybeli és más vidéki nagyságok, Debreczenben avató ünnepet tartottak. Mint a kereskedelmnek és iparnak képviselői cselekedtek ezt az ünnepet a debreczeni keresk. és iparkamara palotájának avatása alkalmával.

Az ünnep lefolyásával nem foglalkozom. A miniszter mindenesetre kedves és szellemes viselkedéséről sem irok színes képet, hivatottabb tollaknak engedem át a lángoló szép reményekkel kecsegtető hódolásnak az ecsetelését is a nagy ur előtt. A kereskedők és iparosok „palotájának” az avatása más szempontból foglalkoztat engemet.

Ennek a „palotának” az alapkövében akad meg a tollam, mely „palotának” az avatása hozsánnázás között esett meg. Hejh! de valami erős, boldog, vig, gondtalan és gyümölcsöző élete, helyzete lehet minálunk, magyarhoni Kanahánban, kereskedőnek és iparosnak, hogy czégerük alatt ilyen „palota” épül és ilyen palotát avatnak fel pohárcsengés, cigányzene mellett miniszteri és egyéb urak.

Mert a beavatott ujságok hirdetése szerint, nem a házát, de „palotáját” avatták fel a helybeli ipar és kereskedelmi kamarának. Már pedig palota, palota! kereskedelmi és iparkamarai palota — a hortobágyi délibábnál is délibábosabb palota vagy te minekünk. A hortobágyi délibáb ugyanis a sivar szikes pusztaságok mellett helyelhellyel kövér legelőkre, jóllakott nyájakra is borít varázslatos képet mutogató tündér lepelt, de a mi kereskedelmünknek és iparunknak a délibábos palotája sirok fölé van emelve. az erős nemzeti magyar kereskedelem és virágzó ipar süppeteg sirjai ezek, melyeknek hátán a palota felépült.

Én, a maradi magyar, nem vagyó semmilyen irányban a palotáknak embere. Az alap nélkül épített paloták a mi fajunkra, a mi fajunk fentartó elemeire, kik között kereskedők és iparosok is méltó helyen szerepelnek, nem nyujtanak erős biztosítékot, nemzeti biztosítékot. A vasajtós, vas ablaktáblás földszinti, terméskő alapos, egyszerű kereskedő és iparos házainkban

és műhelyeinkben volt megannyi bástyája a mi magyarságunknak.

És ma midőn a tisztos magyar kereskedelemnek és magyar iparnak hanyatlását, pusztulását napról-napra keseredetten tapasztalom, tudj' isten, micsoda elmaradott, avatag érzések támadnak fel lelkemben és a palota avatáson — miniszteri frakk ide, miniszteri frakk oda! — nem bírok felmelegedni! Vajha inkább vasajtós, vasablakos, terméskőví földszintes házat avatattak volna, hol a hajdani erényű kalmár, mint elégedett kézműiparos hű bástyát talált volna a mi magyar eszményeinkkel együtt és ne a pusztulásunkat rejtene ez az aranyos koporsó.

Ifjabb Móricz Pál.

Kossuth Lajos levele Debreczenhez.

(Az 1883. évi üdvözlés alkalmából.)

Dr. Ozory István városi bizottsági tag 1883. jan. 9-én indítványt ad be:

Tekintetes bizottsági közgyűlés!

Kinek nevét imáiba foglalja a magyar: Kossuthot 80-ik születés napjának évfordulója alkalmából már az ország majd minden törvényhatósága üdvözölte:

Indítványozom, hogy Debreczen sz. kir. városi bizottsági közgyűlésből teljesítse ebbeli kötelességét.

Tisztelettel

Dr. Ozory István.

1883 jan. 11-én, az indítványt egyhangulag és zajos éljenzések között elfogadják. Az üdvözlő irat így hangzott:

Mélyen tisztelt nagy hazafi!

„Debreczen sz. kir. városi bizottsági közgyűlése a város közönsége óhajának tesz eleget, midőn az őszinte tisztelet és ragaszkodás nyilvánítása mellett örömteljes üdvözlőt küldi a 80-dik születés napjának évfordulója alkalmából, egyszermind egyhangulag és lelkesedve azt kívánja, hogy a Gondviselés Önt mélyen tisztelt nagy hazánkfiát lelki és testi erőben még sokáig tartsa meg, s a szeretett magyar haza előmenetelén sok örömet találhassa.

Debreczenben a városi törvényhatóság bizottságának 1883. év december 11-iki közgyűléséből.

Ez üdvözlő levélre Magyarország egykori kormányzója Turinból, az 1849-iki nagy idők fenséges emlékeit felidézve az alábbi remek szép levélben válaszolt a debreczeni polgárságnak:

Nagyságos kir. tanácsos polgármester Ur!

Vettem becses sorait, melyekkel tudósítani méltóztatott, hogy Debreczen sz. kir.

város bizottsági közgyűlését is azon törvényhatóságok közé lehet szerencsém sorozhatni, melyek engem születésem 80-ik évfordulója alkalmából üdvözlőkre s jó kívánataikra méltóztatni kegyeskedtek.

Növelte ennek becsét előttem azon értesítés, hogy a bizottsági közgyűlés, ez engem rendkívül megtisztelő határozatával a város közönsége óhajának tett eleget.

Megilletődéssel fogadom a város tisztelt közönsége szíves megemlékezésének e kedves bizonyosságát.

Engem Debreczenhez kiolthatatlan emlékek köteleke csatol.

Anteusa volt az üldözött magyar szabadságnak, mely a földhöz sújtva, a tisztai magyar föld érintésével újra felemelkedett erősebben, dicsőbben, mint századok óta talán soha.

Menhelye volt mindennek, a mi a magyar nemzet akaratát képviselte a nagy küzdelmek veszes napjaiban.

Központja volt az intéző működésnek, mely a szélrőzsa minden irányában megtámadott haza védelmére csata rendbe soroztatá a honszeretet által rögtönzött hadseregeket, melyek felvarázsolták a régi Magyarország rég mult dicsőségét, s felkényszeríték a meglepett Európa közvéleményének tiszteletére a nemzet létjogát, melynek az európai államrendszer önczélias tényezői közt már-már még neve is elfelejtetett.

Szive s feje volt a magyar hazának ama — fájdalom — rövid időszakban, midőn a mohácsi vésznap óta oly erőnyilatkozattal s oly közérzelemmel először (ne adja az ég hogy utólszor!) a magyar nemzet visszahelyezkedett azon helyre, melytől a független nemzetek kerek asztalánál ősjogilag megilleti.

És eljött a nap midőn én szerény egyszerű polgár, nem nagyobb másoknál tehetőségben, de (önérzetem feljogosít mondanom) egyenlő a legjobbakkal önzetlen hazaszeretben és senkinél sem kevésbé eltökélt az áldozatkészségben a hazáért, a magyar nemzet kormányzójává megválasztva, Debreczen városa főgyházában Isten és polgártársaim előtt esküvel fogadtam — a mit eskü nélkül is megtettem volna, — hogy hazám függetlenségéhez hű maradok mind halálomig.

És jött az elválás órája, a diadalmas nemzet felszabadított fővárosa visszakövetelte természetes előnyét és én Debreczent többé nem láttam.

Azóta 34 év mult el és milyen 34 év!

Nekem a hazafiai kötelességnek a hontalanságban is teljesítésére törekvés, többször a remény, ugyan annyiszor a meghiusulás, mindig a gond, bu, küzdelem, s végre a nemzet akarat változásánál fogva a tehetetlenség bánatának keserves éveit, melyek leforgásának emléke szomorúsággal tölti el a kor sulya alatt meghajlott s hazafiai és esaládi csapások által lesújtott őszfejemet, idegen földön a sir szélén.

Amott a hazában előbb az igazságos megaláztatás emléket vérbe fullasztó boszú kegyetlenségének, s iszonyu szenvedéseknek

hosszu évei, majd a keserves veszteségek által felkényszerített azon tapasztalás ideje, hogy boszu és elnyomatás által akarni hatalomra szert tenni rossz számítás, mely erő s dicsőség helyett gyengeséget s megáláztatást terem; aztán e tapasztalás simulekónyságának nyomában egy nagy változás a nemzet szándékaiban, melyet, 1861-et 1867-el változtatta fel, ategnap megtagadva, a holnap fel adva, manak aránylagos enyhe miatt.

Ez enyhülésnek arányában, a nagy nemzeti elhatározásokat aludni küldte, (hiszem csak aludni, nem meg halni) a mindennapias életgondok iparkodása, melynek versenyében egy kidől, egy másik gyarapodik. Hiszen a romokon is nő virágszál, pedig hazánk még nem rom, csak azzá ne tegye az ambíció politikájának kontarkodása.

Debreczen a gyarapodók közt foglal helyet. Kinézése — úgy hallom — sokat változott az enyhülésnek ez éveiben, de ne adja Isten, hogy változás legyen a keblek mélyében is. Amaz örvendetes haladás, ez igen szomorú hanyatlás volna.

Vajjon a debreczeni polgár a tiszta magyarság ez egyik ös mintaképe s a virágzó tanodák serdülő polgársága ha el ballag ama főegyház előtt, jutnak-e még emlékeztetőbe a nagy napok? becsesek-e még előtte ez emlékezet hagyományai? van-e még kebleben lelkesedés azon elvekér, melyekért annyian elvázáltak.

Ne adja Isten megérnem, hogy e kérdésekre nemet halhassak feleletül.

De bocsanatot kérék, hogy az emlékezetek áramlata túl ragadott azon kereten, melyet Debreczen városa törvényhatósági bizottságának kegyes üdvözlő sorai elimbe szabtak.

Meleg köszönetet mondok a megtiszteltetésért, melyet irántam tanusítani méltóztattak, s a rövid napokra, melyek még számomra e földön ki mérve lehetnek, magamat Debreczen városa közönségének becses jó emlékeztetőbe ajánlva kiváló tisztelettel maradok

Turinban Május 15-én 1883.

Kir. tanácsos Polgármester urnak

alázatos szolgálója
Simonffy Imre
kir. tanácsos polgármester urnak.
Kossuth Lajos.

(Eredetije a városi közlevéltárban.)

Városi takarékpénztárak.

A Szeged és Vidékéből vettük át ezt a debreczeni vonatkozású cikket:

A pótdadó nagy mértékben való felszökkenése Debreczen város minden tényezőjét arra vezette, hogy gondolkozzék ennek a mód felett való tehernek könnyítéséről.

Puky Gyula főispán, Komlóssy Arthur főjegyző, és dr. Bakonyi Samu országgyűlési képviselő a város pénzügyi bajsíról szóló nézeteiket és az ezeknek megszüntetésére alkalmas terveiket hirtapilag közzétették.

Általános feltűnést keltett ezek közt a főispánnak az a valóban nagyjelentőségű eszméje, hogy a város allandó, biztos jövedelmeit városi takarékpénztárra alapításával növeljék.

Ez az eszme oly terv magvát hintette el, amely mag a debreczeni lapok szerint jó talajba hullott, tehát hosszabb vagy rövidebb idő múltán ki fog kelni és meghozza gyümölcsét.

A városok javainak gyarapítása érdekében régebben nem került felszínre ennél egészségesebb javaslat, noha újnak nem mondható.

A városi takarékpénztárak eszméje nem új. Próbálkoztak vele sok helyen, városokban és községekben, különösen Ausztriában és a debreczeni főispán gyűjtött adatai, tanulmányai, de meg a közönségesen ismert eredmények is azt bizonyítják, hogy a községi takarékpénztárak működése mindenütt üdvös és áldásos.

Ha a vidéki városok városatyái és a szegediek is fontolóra veszik a kérdést, nagyon bölcselem cselekszenek. A városi takarékpénztár szővirág nélkül azt jelenti minden városra nézve, hogy a jövedelmek a polgárság legcsekélyebb megterhelése nélkül évenként több százezer koronával megszoríthatódnak.

Józan gondolkodású embernek ezt fölőlesleg megmagyarázni. Hiszen a takarékpénztárak mind haszonnal dolgoznak és nagy osztalékot fizetnek részvényeseiknek. Ez a haszon a városi takarékpénztárnál mindmáig a város közönségét illetné.

Ipari és kereskedelmi, általában szociális viszonyainkra is rendkívül jótékony hatása lehetne a városi takarékpénztár működésének.

Természetes, hogy ott, ahol a magánérdekek nem nyomulnak előtérbe, a tiszta jövedelem egy részének a köz érdekében való feláldozásával egészséges, okos, végtelenül áldásos város politika szolgálatába szegődhetnek az intézmény. A város minden polgára kivétel nélkül élvezhetné a városi takarékpénztár működésének áldását.

A közönség bizalma minden más intézettel nagyobb mértékben fordulhatna a városi takarékpénztár felé, mert a betéteket a város összes javával jót állana.

Meggyőződésünk az, hogy a városi takarékpénztár nyolcz-tíz évi működés után teljesen megszűntethető a községi pótdadót s kitelnek belőle a lakhér is. Szociális befolyása pedig a város összes lakosainak jólétére kiszámíthatatlan. Most a pénzügyi bizottságnak nem volna időszzerű e kérdéssel foglalkoznia?

A kamarák az önálló vámterület mellett.

(A kamarák kongresszusa.)

Tegnap, vasárnap este 1/26 órakor a kamarák küldöttei tanácskozással gyűltek össze. A mit a miniszter elmulasztott, t. i. kitért a nyílt kérdés elől, lesz-e önálló vámterület, vagy nem, helyrepoliták a kamarák.

A miniszter beszédében kellemetlenül csalódott az ország közvéleménye, a miniszter nem nyilatkozott és egy szót sem szolt a vámterület kérdéséről. A miniszternek ezen ténykedése teljesen megvilágítja a helyzetet. A kormányok a tessék-lássék kedvéért tárgyalnak, pedig már kész a kiegyezés és a magyar kormánynak eszeágában sincs az önálló vámsorompókat felállítani.

A miniszter e határozatlan viselkedésével szemben határozott állást foglaltak a kamarák.

Magyarország kereskedelmi és ipari testületei egyhangulag kimondták tegnapi értekezletükön, hogy mint két fontos állami tényező, az ipar és kereskedelem faktorai Ma-

gyarország előrehaladását, gazdasági fejlődését és anyagi boldogulását csak akkor látják biztosítottak, ha Ausztriától vámsorompók választanak el bennünket és mielőbb létesítjük az önálló vámterületet.

Ime, a miért a függetlenségi párt évtizedeken át küzdve-küzdött, ahhoz csatlakoznak az ország kamarái is, melyeknek nagyobb része, még nem is oly nagy idővel ezelőtt, az ellentáborban lobogtatta a zászlót.

*

A kamarák üléséről, hol ezt a nagyjelentőségű határozatot hozták, a következő tudósítás számol be:

Bankett után fél 6-kor összeültek a kamarák képviselői és megtartották első ülésüket, amelynek tárgya az alakuláson kívül az **önálló vámterület volt**. A gyűlés pont fél 6-kor kezdődött.

Szabó Kálmán elnök üdvözölte mint házi gazda a kamarai küldötteket, megköszönte szíves megjelenésüket s felhívta az egyetemes gyűlést az elnökség megválasztására.

Elnök lett egyhangulag Szabó Kálmán, a debreczeni kereskedelmi és iparkamara elnöke. Alelnökök Radványi István (Miskolcz), Kristyóri János (Arad). Jegyzők: Szávay Gyula, Grünwald József (Debreczen), Jordán Károly (Pozsony) és Szendrő György (Győr).

Az elnökség megalakítása után Sarkadi Lajos dr. nagyváradi kamarai titkár számolt be a múlt évi nagyváradi egyetemes gyűlésről. Tartalmas beszámolóját nagy figyelemmel hallgatta meg a gyűlés. A beszámoló után reá tértek a gyűlés legfontosabb tárgyára — az ország gazdasági önállóságára, melyet dr. Szentpáli István (Miskolcz) referált.

A miskolczi kamara titkára nagy apparátussal fogott hozzá a kérdés alapos ismertetéséhez. — Nem frázisokkal, de a száraz megdönthetetlen számokkal érvelt. Előadásában mégis lendületet öntött, nagyszabású érintkezésének szint adott. Fölsorolva a közsvámterület előnyeit — és ezzel szemben annak hátrányait. Hatalmas fényözönt szórt a gazdasági önállóság idejára, a melynek feltétlen híve. Végül a következő határozati javaslatot terjesztette elő.

Magyarország érdekében szükségesnek tartja az önálló vámterületnek az 1907-ik évvégéig való életbeléptetését, s hogy a két ország érdekei egymással szemben megóvassanak és Ausztria Magyarország részére mint nyers termények kiviteli piacza, viszont Magyarország mint Ausztria iparczikkeinek piacza, biztosítsák, a két ország egymással szemben a lehető legkisebb vámtételeket alkalmazza.

Deil Jenő (Kassa) szolt az előadói javaslathoz első sorban. Elismeréssel emlékezett meg annak tartalmas indoklásáról, de ugymond őt a javaslat preczirozása nem elégíti ki. Mert ha kimondjuk, hogy Ausztria Magyarország részére mint nyers termény kiviteli piac viszont Magyarország mint Ausztria ipari czikkeinek piacza továbbra is connexusban álljon, akkor nincs önálló vámterület. A maga részéről a következő határozati javaslatot terjeszti be:

Az országos értekezleten egybegyűlt kereskedelmi és iparkamarák kijelentik,

hogyan hazánk gazdasági boldogulása alap feltételének az Ausztriával való vámközösség megszüntetését és az önálló gazdasági berendezést tekintik. Ebből kifolyólag azt óhajtják, hogy az önálló vámterület már az 1907. év végén létesítsék és az összes külállamokkal, tehát Ausztriával is oly szerződések kötésére törekedjünk, melyekben mezőgazdasági és ipari érdekeink teljes mérvben megóvatnak.

Szakács Péter, dr. Záray Károly, Deil Jenő javaslata mellett érveltek.

Smoqina F. fiúmei kamarai kiküldött töredezett magyar nyelven a következő beszédet mondotta: Nekem kamarám részéről nincsen mandátumom arra nézve, hogy az önálló vámterület kérdésében állást foglaljak, tehát nem szavazhatok sem pró, sem kontra. De kijelentem, hogy minden oly megoldást üdvözölni fogok, amely szent Istvan koronája országainak boldogulását előmozdítja.

Szabó Kálmán elnök kijelenti, hogy ő az önálló vámterület feltétlenül hívének vallja magát. Irtózik az alárendeltségtől, a rab-szolgaságtól, megküzd a meg bizonytalan jövővel is.

Többek hozzászólása után a kongresszus egyhangulag elfogadta a Deil Jenő indítványát, amely egyenes és nyílt állásfoglalás az önálló vámterület mellett.

A mai napi gyűlés.

A kamarák ma reggel 9 órakor folytatták tanácskozásukat a kamara nagytermében.

Szabó Kálmán reggel nyolcz órakor nyitotta meg az országos kongresszust és átadta az elnökséget **Kristyóri János** aradi kamarai elnöknek. A jegyzői tisztelet **Szendrói Mór** (Győr) és **Jordán János** (Pozsony) töltötték be.

A kongresszus első előadójá **Marschall Lajos** dr. kamarai titkár volt (Arad). A megrendelések gyűjtését szabályozó (1900. XXV.) törvényről terjesztett elő javaslatot. Utána **Szántó Győző**, a debreczeni kamara beltagja „kivitelünk fejlesztése és tarifáink” czimvel tartott fölötté érdekes előadást, dicsérrel szólva a „Magyar Kereskedelmi R. T.” érdekeiről.

Deil Jenő kassai kamarai titkár köszönte meg az egyetemes gyűlés nevében **Szántó Gyula** tanulságos előterjesztését, a maga részéről is hozzájárulva az előadottakhoz, mindössze az indoklás ellen hozott föl egy-más észrevételeket.

Móga János (Temesvár) a házalási ügy törvénykezési rendelkezéséről szólott. Utána **Huzella Gyula** (Nagyvárad) a vidéki központok megerősítéséről beszélt. **Kulinyi Zsigmond** a szegedi kamara titkára a kisiparról szólott, majd a szakirodalmi dologról tett jelentést. „A kereskedelem és a fogyasztási szövetkezetek” czimvel ajánlván újabb pályazathirdetést. A előterjesztésekhez a kongresszus hozzájárult. **Sarkady Lajos** dr. (Nagyvárad) a nagyiparról tartott előadást, **Kireknopf Frigyes** (Sopron) a hamisításokról, **Gámán József** (Kolozsvár) a portómentességről, **Szavay Gyula** (Debreczen) a törzskönyvi nyilvántartásokról szólott.

Nápirenden kívül **Kireknopf Frigyes** szólott, ki azt kívánta, hogy a borvám klauzola eltörlése érdekében tegyen lépéseket a kamara.

A kamara Szabó Kálmán indítványára lelkesedéssel kimondotta, hogy a debreczeni kamara már több ízben felírt ez ügyben a kormányhoz, ezáltal a kamarák teljes összességükben kijelentik, hogy az olasz borvám

klauzola mindenféle kontingálása ellenlegeltározottabban állást foglalnak.

A kamarák gyűlése ezzel véget ért.

Kirándulás M.-Szigetre.

Délelőtt 11 órakor a vendégek, kikhez többen csatlakoztak Debreczenből is, szám szerint hatvanan, a vasuti indóház díszes éttermében gyűltek egybe, hogy M.-Szigetre kiránduljanak.

A vasutnál a kereskedő társulat pazar villásreggelivel vendégelte meg a kirándulókat. Zádor Lajos elnök és Bárdos Géza mindenkire kiterjedő figyelmességgel gondoskodtak a vendégekről, kik alig győzték dicsérni eléggé az izletes reggelit, melynek összeállításáért Ottó Sándor vendéglőst illeti az elismerés.

Fél óra mulva a vendégek a részükre megrendelt külön kocsikba ültek és elindultak M.-Szigetre.

Délutáni levél.

(Kömlössy Arthurról.)

Sokat emlegetett név a Kömlössy Arthur, Debreczen város jelenlegi főjegyzőjének a neve. Barátai, mint ellenségei sűrűn találtnak neki.

En azt hiszem, hogy a barátai hü barátok, de azt meg látom, hogy az ellenségei elfogult, indulatos és célzatos ellenségek. En sem a barátok, sem az ellenségek táborába nem tartozom és ítéletemben nem vezet az a tudat, hogy Kömlössy Arthur is jelölt vagy nem jelölt a debreczeni polgármesteri székre.

Polgármester minden arra képesített vagy szerencsése által vezérelt férfi lehet, de oly erős magyar érzésű, oly számos kiváló polgár erényű férfi figyelmet érdemel Basahalmán innen, Basahalmán túl, a minden embernél található hibák dacára is — mint Kömlössy Arthur; azért, a kik elfogultan támadják még hazafias ténykedéseiben is Kömlössy Arthurt, én azok eljárását helytelenítem; mert az a bizonyos, hogy ő mindig erős érzésű magyar és kiválóan hűséges, buzgó polgára marad ezen sokat csalódott és károsodott városnak. Szívesen, őszinté tisztelettel emelek kalapot ezen magyar erényeiért.

Szabad Hajdu.

NAPI HIREK.

Hívó szózat a polgárokhoz.

Nem miniszterek fogadásáról ejtünk szót. Nem a porig hajlok gálástáborába verbuválunk titeket; mindössze csak azt a kedves hirt hozzuk és ajánljuk ismételtlen figyelmetekbe, hogy a mi szeretve szeretett öreg kuncuz vezérünk, dr. Thaly Kálmán, az első kerület K o s s u t h-párti követje, a mi büszkeségünk, holnap, azaz kedden este, a budapesti 6 óras gyors-

vonattal városunkba, Debreczenbe érkezik.

Ezen kedves vendégnek, barátunknak, vezérünknek a jövetelét ajánljuk mi független polgártársak a figyelmeztetésbe. A kik csak — a nyári kenyértadó munkát mellőzve — jöhettek, gyertek eznap este a vasuti nagy állomáshoz és fogadjuk az öreg vezért oly szeretettel, oly melegséggel, oly magyaros őszinteséggel, mint ahogy ő azt tőlünk már megszokta és mint a hogy ő azt Debreczen hü független polgársága részéről minden lejövetele alkalmával tapasztalta.

A debreczeni ipartestületi elnök a kisipar helyzetéről.

Tóth Kálmán, a depr. ipartestület elnöke, mint az új debreczeni szaklapnak, Hazai Ipar és Kereskedelemnek (Szerkeszti Szentmiklósi József) főmunkatársa, érdemes beköszöntő cikket írt, melyben, mint a helyzetnek komoly ösmerője, fogalkozik kisiparunk hanyatlásával, melylyel szemben a védelmet a kisiparosok tömörülésében, szervezkedésében, az összetartásban, egymás iránti bizalomban véli megtalálni. Ezen érdemes cikkből, mely a szabados ipar ellen is lázadását tör, a következő kis részletet közöljük:

Egy félszázadnál több mult el azóta, midőn a magyaripar pártolása nem hangzatos frázisokban, de fenyés és hazafias tetekben nyilvánult. Félszázadon át domináltak a frázis lovagjai s folytak a teoretikus kísérletezések a magyar kisipar rovására. Eltűntek a céhek s a szabad ipar lobogóját lengette a szél szerte e hazában, majd ipartestületekbe csoportosították bennünket, de csak azért, hogy ennek bástyáin belől szorongva lessük, miként folytatja aknamunkáit és győzi le a szabad ipar — hazánk egykor oly büszke kézmű iparát. Nem szeretném, ha félre értetném, nem a céheket srom én vissza, melyeknek intézményét az idő foga megörölte, hanem a szabad iparunk azt a kinövését kárhoztatom, melyre az 1884-iki ipartörvény nyújt alkalmat, hogy bárki is a legcsekélyebb képesítés, a legkisebb szakértelem nélkül is szabadon kezdhet és folytathat bármilyen kezmuipart. Ez már nem szabad ipar, hanem szabados ipar, amit a művelt nyugat ki is küszöbölt s szigorú törvényekkel védi a maga kezmuiparát a szakértelem nélküli töke ellen.

Bizalmi nyilatkozat.*

Nagyságos Benedek Elek urnak
Kis-Bacson.

A „Magyarság” révén nagyságod ellen szórt minősíthetlen vádak alkalmából, mi, a kik ösmerjük nemes szívére s puritan becsületességéről, változhatatlan tiszteletünknek és nagyrabecsülésünknek adunk kifejezést.

Büszkén valljuk Nagyságodat az Erdővidéki tanító-egyesület tiszteletbeli tagjának, kinek nevére a Tanítók házában alapot létesítettünk.

Legnemesebb szándékkal folytatott székelly mentési munkája közben kapott sebeit feledtesse az a tudat, hogy szeplőtlen nevét tisztelettel emlegeti a magyar tanítószó addig is, míg a vádak megtorlatnak és szeretettel veszi ajkaira a székelly nép, kinek sohasem volt igazabb barátja.

* Az ösmeretes méltatlan, igazságtalan, fölháborító eljárás alkalmából a magyar nemzet kiváló és önfeláldozó mester írójához, Benedek Elekhez ezen lelkes, szerető sorokat intézte egy derék székelly tanító egyesület. Szerk.

Az irodalom tisztos munkásának, a nemzeti közoktatás tollbeli bátor harcosának tiszteletteljes üdvözléssel:

Vargyas, 1902. szept. 7-én.

Tarcsafalvi Albert,
az erdővidéki Tanító-egylet elnöke.
Boda Sámuel, Czirmai Lajos,
alelnök. t. egyl. jegyző.

Az adózó polgárok figyelmébe.

A városi adóügyosztály közli velünk ezen közérdekű értesítést: A IV-ik kerületi III osztályú kereseti adó kivétési lajstroma f. évi Szeptember hó 15—23-ik napjain a városi adóügyosztály kivétői helyiségében közszemlélésre lesz kitéve. Miről érdekeltek azzal értesítenek, hogy e lajstromot jelzett helyen a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetik. Debreczen 1902. Szeptember 12-én a városi adóügyosztály.

A Kossuth kép és ereklye kiállításra

ujabban tárgyakat küldtek: Iparos kör könyvtára Kossuth-iratai az emigrációból 5 kötet, Varga Lajos ur 3 drb. kard s egy lovassági kovás fegyver, Madarasz Lajos ur 1 drb. K. kép s 8 drb. Bankjegy, Roncsik Lajos ur 1 drb. K. kép, özv. Kiss Gyuláné urnő több bankjegy keretben, Bernáth Lajos ur 1 Kossuth okmány keretben, Bernáth Béláné urnő 1 Kossuth mell szobor, Polgári kör 1 életnagyságu Kossuth kép, Markovics Károly ur több bankjegy keretben s 1 levél Turinból, Erdélyi Mihályné 1 kis Kossuth-kép fametszet, Varág János ur 1 Kossuth-kép, Széll Sándor ur 1 Album 1848-as emlék rajzokkal, Salánki Mihály ur 1 Kossuth-kép, Farkas Vilmos ur 1 Kossuth családi kép, Kemény János ur Pesti Hirlap 1841-ről füzve, Széll József ur 1 Kossuth kép, Blattner Gyula ur 1 kép, Sipkonicz Béla ur 1 K. kép, Gróf Lajos ur K. kép. Szijgyártó István ur több bankjegy keretben. — Tárgyak még 16-an kedden délig fogadtatnak el s a kiállítás 17-én Szerdán reggel 9 óra-kor nyitattik meg.

Eljegyzés.

Grausz Sámuel debreczeni gazdálkodó eljegyezte Erber Margit kisasszonyt.

Egy plágium története.

Krause Antal a debreczeni 39. gy. ezred zenekarának érdemes karnagya a múlt évben egy csinos indulót szerzett. Ezen indulót Capek Frigyes volt zenekari címzetes szakaszvezető a partitúra-könyvből kismásolta, majd az ezred zenekartól megváltván, Csehországba magával vitte és ott egy Fischer Henrik nevű zenésznek át, illetve eladta. Ez utóbbi azután az indulót egy magasabb cseh méltóságnak ajánlva kiadta. Krause most a nyáron Csehországban Schönán-Teplitzben járt s ott megkérte egy barátja, hogy az ottani lövészegylet 350 éves jubileumára egy alkalmi indulót szeressen, mire Krause megjegyezte, hogy új indulót elfoglaltsága miatt nem írhat, hanem van neki egy készen, azt Debreczenből elküldi. El is küldte és erre kiderült a Fischer Henrik csehmuzeikus ur paklija. Krauset értesítették a plágiumról, sőt maga Fischer Henrik is írt neki egy bocsánatkérő levelet,

melyben kéri, hogy ne tegye tönkre. Krause Antal azonban nem hajlandó arra, hogy a zeneműtolvajnak megkegyelmezen s megbizta dr. Révi Nándor debreczeni ügyvédet, hogy úgy Fischer Henrik, mint Capek Frigyes ellen a törvényes lépéseket a szerzői jog bitorlása miatt és 2000 korona kártérítési összeg megítélése iránt haladéktalanul meg tegye.

Szávay Gyula a szegedi Kossuth ünnepen.

Szávay Gyula, a jeles költő, a debreczeni kamarának az érdemes titkára, a szegedi Kossuth ünnepen is közre fog működni. A szegedi Dugonics társaság e hó 18-án tartja meg a külön Kossuth ünnepélyt, melyen Szávay Gyula, mint a Dugonics társaság tagja, Kossuthról írt költeményét fogja elszavalni.

A polgármester itthon.

Simonffy Imre kir. tan. polgármester tegnap este hazaérkezett.

Helyreigazítás.

Lapunk legközelebbi számában megemlékeztünk arról a lakomáról, melyet a „Függetlenségi kör” Kossuth Lajos születésének századik évfordulója alkalmával rendez. E hírünkbe sajtóhiba csuszott be, mert alakoma szeptember 19-én, Pénteken este lesz a Törő Imre vendéglőjében. Egy teríték ára 2 korona 60 fillér. Előjegyzések a kör Csapó-utcai helyiségében eszközölhetők.

Az új egyházkerületi tanácsbírók.

A tiszántúli ev. ref. egyházkerület szavazatható bizottsága a Nemethy Lajos volt egyházkerületi tanácsbíró és dr. Bacsoni Lajos egyh. ker. aljegyzők halálával megüresedett egyházkerületi tisztségekre beadott szavazatokat ma bontotta fel, reggel 8 órától délután 1/2² óráig folyt a szavazatok felbontása az eredmény a következő: Tanácsbírói hivatalra általános többséggel senki sem nyervén két leg több szavazatot nyert egyén Szeremley Sámuel h. m. vásárhelyi és Dicsőfi József, debreczeni lelkészek között új választás rendeltetik el. Az aljegyző hivatalra felette nagy többséggel 431 szavazattal Dr. Barta Béla jogakadémiai tanár választott el Padrah Sándor 132 szavazata ellenében.

Egy urasszony halála.

Egy 73 éves urasszony elhunytáról vettünk gyászlevelet. Özv. romhányi Fekete Józsefné született Druzsik Mária életének 73-dik évében, ma reggel, hosszú szenvedés után, elhunyt. F. hó 17-én, d. u. 3 órakor temetik a Rákóczy-utca 5 ik számú háztól, a róm. kath. egyház szertartása szerint. Az engesztelő misét f. hó 18-án, d. e. 9 órakor tartják meg a r. kath. templomban. Az agg urinő halála több uri családot borított gyászba.

Városi tisztviselők mint bankigazgatók.

A városi tisztikarnak nem egy tagja van, kik bankigazgatók is egy személyben. Az ilyen inkompatibilis tisztviselőkre vonatkozólag a főispán most a következő rendeletet küldötte a polgármesterhez. Nagyságos Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester urnak Helyben. (Ugyis mint bankigazgatónak! Szerk.) Felmerült esetek alkalmából

szükségesnek tartom a tanácsnak s a városi tisztikarnak mindazokat a tagjait ideértve a város polgármesterét is, a kik a helybeli pénzügyi intézetek vagy iparvállalatok igazgatóságának vagy felügyelő bizottságának tagjai, vagy a kik emez intézeteknél másnemű tisztséget viselnek, az 1886. XX. t. cz. 57. §. b. és i. pontja alapján figyelmeztetni arra, — hogy az említett tisztviselők az idézett törvény czikk 50. §-ában kifejezett tilalomnál fogva nem vehetnek részt a város olyan ügyeinek elintézésében, s olyan tanácsai vagy közgyűlési határozatok hozatalában a melyekben az illető pénzügyi intézet, vagy iparvállalat érdekelve van. Amidőn mindezeket Nagyságod szives figyelmébe ajánlom, egyúttal felkérem, hogy eme figyelmeztető iratom tartalmát a tanács tagjaival s a tisztikarnak ama többi tagjaival is, akik a törvényhatósági bizottságban szavazati joggal bírnak közölni szíveskedjék. Debreczen, 902. szeptembér 9. Puky Gyula főispán.

A vendéglők és a kereskedelmi miniszter.

Egy ipartársulat panaszt tett a kereskedelmi miniszternél, hogy a budapesti s különösen a vidéki vendéglők legtöbbjénél nagyon nagy kifogások alá esnek a köztisztviselési állapotok. A miniszter a feliratot nagy figyelembe vette s utasította az összes iparhatóságokat, hogy ebben a tekintetben a legszigorubb ellenőrzéssel legyenek. Kiadta az utasítást, hogy a vendéglői iparrendelvények kiadásánál a legnagyobb felügyelettel legyenek s az erkölcsi — megbízhatóság — mérlegelése mellett lehetőleg vegyék figyelembe az anyagi megbízhatóságot is. Minthogy pedig a vendéglőkben, kávéházakban fölös számmal vannak 16, sőt ennél fiatalabb gyermekek is, akik az ipartörvény ellenére késő éjjelig teljesítenek szolgálatot, ami az egészségükre és fejlődésükre káros hatása, föl hívja a miniszter az iparhatóságokat, hogy az ipartörvénynek a gyermekmunkások érdekében való rendelkezéseit a legszigorubb módon hajtsá végre s a tapasztalható hibát vagy mulasztást a törvényben foglalt módon torolják meg.

Béka mint életmentő.

Érdekes életmentés esetét írja egy most érkezett amerikai magyar újság. Atlantic Cityben, a híres amerikai tengeri-fürdőben nyaral Minchiron Ada kisasszony. A minap a kisasszony kiment fürdeni a tengerre s nagyon messze talált uszni. Ereje elhagyta s már-már közel volt a vízbefuláshoz. A mint kétségbeesetten küzdött, hirtelen valami fekete dolgot látott uszni a közelben. Azt gondolta, valami deszka s belekapaszkodott. Csak akkor vette észre, hogy az uszó jöszág eleven és pedig egy nagy teknős béka. A béka — úgy látszik — jó nevelésben részesült, mert nem haragudott meg a kedves teher miatt, sőt ellenkezőleg, mintegy tizenöt percig uszott a fölshinen. A kisasszony pedig ott ült rajta es várta a szabadulást. Közel egynegyed órai kínos várakozás után csakugyan föl is tűnt egy vontató hajó, a mely észrevette a bajba került leányt, odavezetett és békástól együtt föl vette a földéltre. A béka-udvariasság következtében megszabadult leány lakására vitte a bálalovagot, föl pántlikázta és úgy eresztette vissza a hús vízbe.

Az izraelita hitközség Kossuth-ünnepé.

A debreczeni hazafias izraelita hitközség istentisztelet tartásával ünnepli meg

A mi új, az meglepő,

és minden létező divatszövetek, meglepő olcsó árak mellett szereshetők be. Vásznakból gyári raktár, Delén 38, flanel 15 kr. Minden

Debreczen, Kossuth utca 4.

Asztalos József

a mi meglepő, az kellemesen hat a vevő közönségre.

ujjonnan berendezett áruházában

idényszerű újdonságok, selymek, bársonyok

egy diszkötésű könyv díjmentesen.

Kossuth Lajos születésének az ünnepét, a mire vonatkozó meghívó így hangzik: Halhatatlan emlékü nagy hazánkfia Kossuth Lajos születésének 100 ik évfordulója alkalmából f. 1902. évi szeptember 17-én reggeli 8 órakor a Deák-Ferencz utcai izr. templomban tartandó ünnepi-istentiszteletre a t. hitközségi tagok meghívotnak azon kéreessel, hogy ezen hazafias ünnepélyen minél nagyobb számban és ünnepi ruhában megjelenni sziveskedjenek. Debreczen, 1902. szeptember 12-én. A debreczeni izr. hitközség előljárósága.

Rabbi és az orvostanár.

Mulatságos történet kelt szárnyra egyik vidéki városból. A zsidóság kedvelt főpásztora, az öreg rabbi nagybeteg lett és hívei a főváros egyik híres orvosát hívták meg, hogy vizsgálja meg a beteget. A tanár ezeröttszáz korona tiszteletdíjat és száz korona utiköltséget kért. A száz koronát nyomban elküldték, a nagy summát pedig — megígérték neki.

A tanár ur megérkezett. Hét tagu küldöttség várta az állomáson. A hét közül élőlépelt egy és szomorú arccal jelentette, hogy a rabbi időközben meghalt . . .

Erre a tanár ur szörnyen savanyu képpel vágott és nyomban vissza akart utazni Budapestre. De a legközelebbi vonat csak egy óra múlva indult. Addig az udvarias hetes bizottság ott maradt mellette s némi sugdosás után fölkérték a tanárt, hogy vizsgálja meg őket. Ők ugyan mind egészségesek, de azért fejekint harmincz koronát nem sajnálnak, hogy egy ilyen híres orvos állapítsa meg róluk, hogy semi bajuk sincsen.

Veszett fejszének a nyele, gondolta a tanár és az első osztályu várótermet hirtelen orvosi szobává avatta.

A hét közül hatnak csakugyugyan ördög baja sem volt, de a hetedik; egy öreg, ősz ember, bizony rá szorult az orvosi tanácsra. Rendelt is neki a tanár orvosságot mire az urak lefizették a 30—30 koronát és hálálkodva bucsuztak el tőle.

A vonat indulásáig a tanár ur szoba ereszkedett az állomási főnökkel és megkérdezte tőle, ismeri-e a megvizsgált urakat.

— Hatan a zsidó hitközség tagja, a hetedik pedig a rabbi.

— Rabbi? De hiszen ez meghalt.

— Dehogyan halt meg. Most vizsgálta meg a tanár ur.

Igy került a rabbi megvizsgálása ezerhatszáz korona helyett csak háromszáztíz koronába.

A debreczeni honvéd csapat kórház

vendéglősszerű élelmezésének az 1903. évi január hó 1-től, 1903. esetleg 1905. évi december hó 31-ig terjedő időre leendő biztosítása céljából Debreczenben f. évi okt. 7-én d. e. 9 órakor, a m. kir. debreczeni honvéd csapat kórházban kizárólag írásbeli ajánlatok útján versenytárgyalás fog tartatni. A teljes szövegű árlejtési hirdetmény, valamint a „Feltételek füzete“, a m. kir. budapesti I. honvédkerületi parancsnokság hadbiztonsági osztályában, a m. kir. debreczeni 3. honvéd gyalog és 2. honvéd huszár ezred parancsnokságnál, a m. kir. budapesti honvéd helyőrségi kórháznál és az érdekelt m. kir. debreczeni honvéd csapat kórház parancsnokságnál betekinthező.

Hirtelen halál.

Vásári István szabómester tegnapi lakásán hirtelen rosszul lett s meghalt. A

rendőrség a halál megállapítása okából felboncoltatja.

Talált tárgyak.

A rendőrség czirkálás közben 1 drb. ócska ládát különféle ingóságokkal, valamint 6 drb. kulcsot, 1 drb. bőrtárczát, továbbá 2 drb. marha levelet talált. Igazolt tulajdonosa az említett tárgyakat átveheti a mezőrendőr kapitányi hivatalnál.

A polgári lövész társulat

folyó hó 14-én tartott lövészetén díjat nyertek: Legjobb szeglvőssel Pápai János egy drb. 10 koronás aranyat, — legjobb mély lövéssel Szabó Sándor 2 koronát, — legtöbb körívessel Fürst Ödön 4 koronát. — Együttal értesítettnek az érdeklődők, hogy folyó hó 17-én délután rendes díjlövészet fog tartatni.

A ker. és iparkamara szék-házfelavatása.

A debreczeni ker. és iparkamarának ünnepe volt tegnap. Ekkor avatta fel ugyanis székházát. Az ünnepély jelentőségét fokozta, hogy azon jelen volt Láng Lajos ker. ügyi miniszter és gróf Wickenburg Márk államtitkár.

A miniszter itt időzése alatt igen meleg érdeklődést tanúsított Debreczen iránt és ennek kifejezést is adott. Nagy jelentőségű nyilatkozatokat vártak a minisztertől, ő azonban diplomatikusan tért ki ez elől: beszéde elején, mindjárt meg is mondotta, hogy a „napi eseményekről“ nem fog szólni. Pedig mindenki várta nyilatkozatát Szabó Kálmán kamarai elnök beszédére, melynek végén Szabó Kálmán erősen hangoztatta, hogy az ország kereskedelme, ipara csak abban az esetben virágozhatik fel, ha fellállítjuk az **önálló vámsorompókat**.

Ez elől a válasz elől kitért a miniszter, e helyett az ipar és kereskedelem fejlesztéséről beszélt és hogy e téren milyen fontos szerepe van Debreczennek és a debreczeni kamarának.

Városunkat közvetlenül igen fontos érdeklí a miniszternek egy nyilatkozata, melyet a városi tanács küldöttsége előtt tett az üzletvezetőség elvitelében.

A miniszter kijelentette teljes határozottsággal, hogy **erről sem ő, sem a kormány mit sem tud és szó sincs az üzletvezetőség elviteléről**.

Az volt legérdekesebb kijelentése a miniszternek.

Az ünnepségekről különben a következő tudósítás számol be:

A kamara székházfelavató ünnepére a vendégek már szombaton érkeztek Debreczenbe. Az ünnepségre az országból a következők érkeztek ide:

Tolnay Lajos a m. á. v. volt elnökigazgatója, — Bálint Imre konstantinápolyi ker. attasé. — Országos iparegyesület: Thék Endre nagyiparos elnök, Gelléri Mór kir. tan. igazgató, dr. Soltész Adolf titkár. — Gyár-

iparosok orsz. egyesülete: dr. Neményi Ambros orsz. képviselő, igazgató. — Magyar keresk. részvénytársaság: Székely Mihály igazgató, Szalai Béla czéggazd. — Budapest: Lánzy Leó a peti keresk. bank igazgatója, elnök, Fritz Péter titkár. — Arad: Kristyófy János elnök, dr. Marschall Lajos titkár. — Besztercebánya: Ifj. Rosenaur Lajos elnök, dr. Holesch István titkár. — Brassó: Simay Gerő alelnök, Thomas Mór titkár. — Eszék: Laubner Károly elnök. — Fiume: Smoquina A. F. titkár. — Győr: Schlichter Alajos elnök, Szendrői Mór titkár, Wottie Gusztáv igazgató, Gerő Mihály, Meller Ignác tagok. — Kassa: Dick Boldizsár alelnök, Deil Jenő titkár. — Kolozsvár: Benigni Samu alelnök, Gámán Zsigmond titkár, dr. Gámán József segédtitkár. — Marosvásárhely: Tauszig B. Hugó elnök, Szakács Péter titkár. — Miskolc: Radvány István kir. tan. elnök. dr. Szentpály István titkár. — Nagyvárad: Huzella Gyula elnök, Reismann Mór alelnök, dr. Sarkady Lajos titkár, Hoványi Géza bankigazgató, Laszky Ármán, Fodor Lajos, Bognár Sándor, Pataky József tagok. — Pécs: Krause Ignác alelnök, dr. Zaráy Károly titkár. — Pozsony: Dr. Wolf Gerő titkár. — Sopron: Ullein József elnök, Kirchknopf Frigyes titkár. — Szeged: Szarvady Lajos elnök, Kulinyi Zsigmond titkár. — Temesvár: Lovag Vest Ede elnök, Mőga János titkár. — Zágráb: Kolmar Ödön alelnök, Kresics Milán titkár.

Este 8 órakor az Angol Királynő éttermében ösmerkedési estély volt, meyen városunk és társadalmunk vezető férfiai is megjelentek. Ösmerkedési est után a Ker. csarnok látta vendégeit az idegeneket.

Vasárnap, tegnapi reggel 9 órakor érkezett meg a miniszter. A vasuti indóházán várakozott a miniszterre Puky főispán, a vármegye tisztikara Rásó alispánnal, a városi tanács Komlóssy Arthur főjegyző polgármester helyettesével az élén, a kamara küldöttsége s még számosan.

A minisztert Puky Gyula főispán üdvözölte. A miniszter szívélyes szavakkal válaszolt, hogy örömmel jött ide, mert ösmeri, szereti Debreczent.

A miniszter ezután a főispán és titkára Hollán Sándor kíséretében a város ötös fogatán a vármegye házában berendezett lakására hajtatott.

Az ünnepi közgyűlés.

Délelőtt 10 órakor a kamara gyönyörű nagytermében folyt le a diszközgyűlés. Zsuffolva volt a terem, A társ kamarák küldöttei mindnyájan ott voltak, rajtuk kívül ott láttuk Benedek János, Dobiecsky Sándor orsz. képviselőket, Puky főispánt, Bernáth Elemér táblai elnököt, Igyartó Sándor főügyészt, Rásó Gyula alispánt, Szücs Miklós törv. elnököt, Tolnay Kornéi üzletvezetőt, Faust p. ü. igazgatót, Lestyán Adorján közjegyzőt, Csath Zsigmond postafőfelügyelőt stb.

Szabó Kálmán a kamara elnöke nyitotta meg a gyűlést. Szívélyes szavakkal üdvözölte a törvényhatóságok, a társ kamarák képviselőit és a gyűlést megnyitottnak jelentette ki. Előadónak felkérte Szavay Gyulát, a jkőnyv vezetésére Grünvald Józsefet. Majd Mayer Emil elnök vezetése mellett a minisztert a gyűlésre meghívó küldöttségbe felkérte Radványi miskolci kamarai elnököt, Kristyófy aradi kamarai elnököt, Zádor Lajost és Tóth Kalmánt. Pár pillanat múlva megérkezett a miniszter gróf Wickenburg Mark államtitkár és Hollán Sándor titkár kíséretében és helyet foglalt az elnöki székben.

Szabó Kálmán kamarai elnök emelkedett újból szólásra és magvas, magyaros szép beszéddel üdvözölte a minisztert. — Óriási lelkesedést, nagy hatást keltett beszédének befejező részével, melyben kifejtette, hogy az ország boldogulása csak az esetben következik be, ha Ausztria békójától megszabadulunk és felállítjuk az önálló vámsorompokat.

A beszéd bő kivonatban így hangzik:

Nagyméltóságú Miniszter Ur!

Az első, a minnek kifejezést kívánunk adni, halas köszönetünk Nagyméltóságodnak kegyességeért, hogy tiszteletteljes meghívásunknak engedni s ünnepünk fényét személyes megjelenésével emelni méltóztatott.

Ezen tény által csak megerősít benünket azon a nélkül is biztos tudatunkban, miszerint Nagyméltóságod az ipar kereskedelem téren előforduló minden mozzanatot élénk figyelemmel kíséri, hogy ismert nagy tudásáról a hatásköréhez tartozó tényezőkkel való érintkezés által a gyakorlati élet kívánalmait is megismerve gazdasági életünket a mindnyájunk által óhajtott fejlődési fokra emelje.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara székházára vonatkozó kijelentések után így folytatja:

Jóllehet a kamarai intézmény sok ideig idegennek tekintett nálunk, ma már elismert tényezői a közgazdaság fejlesztésének. De hazánknak hasznos szolgálata: csak úgy tehetnek, ha munkálkodásunkban tisztán a szakszerűség által vezetettek, menten minden politikai tekintetektől.

Előismerem, hogy sajátos politikai összekapcsoltságunknál fogva a szomszéd Ausztriával nehéz a helyzet, de a hazaszeretet és faji fenmaradhatásunk ily körülmények között is megjelölik a helyes irányt. Mert azt atkell latnunk mindnyájunknak, hogy egyoldalú gazdaság folytatása mellett ha megélhetünk is szerényen egy darabig, de az ipar és kereskedelem által, a többi nemzeteknél megteremtett gazdasági erőforrások nélkül azoktól visszamaradunk, velük lépést nem tarthatunk, általuk tulszárnyaltatunk s még faji fenmaradásunk is előbb utóbb veszélyeztetve lesz.

Még később így nyilatkozik:

Számottevő nagyobb eredményt, különösen az iparfejlesztés terén alig érhetünk el mindaddig, míg Ausztriával közös gazdasági életben vagyunk.

De bízunk a jövőben, a mindig erősödő közgazdasági közveleményben, melynek nem lehet más célja, eredménye, mint az önálló magyar külön gazdasági berendezkedés. (Lelkes éljenzés.)

Általános és nagyfigyelem között állott fel a miniszter és Szabó Kálmán szavaira a következőket mondotta:

Igen tisztelt Elnök ur!

Mélyen tisztelt közönség!

Ő felsége bizalmából, jobban mondva ő felsége kegyéből és miniszterelnök ur bizalmából a kereskedelmi és iparügyek vezetésén én állok. Nagyon természetes, hogy örömmel jöttem el erre az alkalomra, midőn a kereskedelem és ipar egyik székházát avatjuk fel, és tan természetesen fogják találni, hogy akkor, midőn a kereskedelemnek és iparnak, egy ilyen nevezetes ünnepélyt tartjuk, én arra a beszédre, a melyet tisztelt Elnök ur mondott és a melyet napi kérdésekkel függ össze, egy ilyen ünnepélyes alkalommal kötelességem a napi kérdések bükköréből kiemelkedni és egy magasabb, általánosabb szempontból tekinteni az ipart és kereskedelmet.

Méltóztassanak meggyőződve lenni arról, hogy én a ki elmondhatom magamról, hogy nem kerestem a nyilvánosság előtt való megjelenést, ezt az alkalmat örömmel ragadtam meg (éljenzés) örömmel ragadtam meg, mert a legnagyobb gyönyörűséggel tölt el engemet, hogy a magyar kereskedelemnek és iparnak egy új székházát avatjuk fel, ahol lerakjuk nagyobb virágzásnak alapját.

Es ha valami fokozza az én örömet, ugy ez a székház felavatása a melynél az első alkalmam van érintkezni Debreczen városával, a mely mint egy a magyar alföld metropolisa, az ország egyik legmagyarabb városa, hol az agynak minden gondolata, a szívnek minden érzése a magyar nemzeti géniustól van áthatva, a maga eredeti tisztaságában. Örömmel tölt el tisztelt uraim — megjelenni abban a városban, a melynek czímérét, nézem vissza varázsol az Árpád korszakba Zsigmond és Mátyás privilégiumokkal ruházzák fel. Zsigmond kedvenc városának nevezi és Buda várával egyenlő joggal ruházza fel, Hollós Mátyás szeretettel s halával emlékszik meg Debreczen városáról minden okmány, a melyek minden Debreczeni ember le g f é l t e t t e b k i n c s é t képezik, egyforma bizonyosságot tesznek a város politikai és ipari fejlődéséről s ha valaki azt hiszi, hogy az ipar és kereskedelem nem magyar foglalkozás, az jöjjön el ide Debreczenbe s az ellenkezőről fog meggyőződni.

Igen tisztelt uraim, hogy a mohácsi vész ezen a téren a kereskedelem és ipar terén is elvágta a nemzeti fejlődés aranyzsinórát, de azért ha széthordták is a koronákat, a tudomány mégis föltamadott és kell hogy a kereskedelem és ipar is föltamadjon és a virágzásnak nagyobb fokára emelkedjék és arra szükségünk van ma. mert a mint az elnök ur mondta ma még legtöbb vagyunk a föld és eppen ennek a magyar földnek terményei értékesítésében üldöznek a távoli világrészek és segítség nem lehet más mint a magyar ipar és kereskedelem, a mely arra van hivatva, hogy a földtermékek értékét nevelje a meglévő piacokat gyarapítsa és újakat teremtsen és ott hiszen ez egy maga eléggé munkálja azt az érdek-közösséget, a melyet az előttem szóló tisztelt barátom oly szépen kiemelt, a melyről soha nem szabad megfeledkezni.

De tisztelt uraim a magyar iparnak és kereskedelemnek még egyéb nagy feladata is van azt hiszem, tisztelt uraim igazat fognak nekem adni abban, hogy ennek az országnak vezetését csak a középosztály végezheti. Különféle okoknál fogva csak a középosztály számos arra, hogy tagjai közt verseny lehessen csak ott vannak meg azon erények, a melyek egy ország vezetéséhez szükségesek, igazság, érdek-közösség, amelyek jölete minden nemzet existenciájának alapját képezik. nézzük meg azt a magyar középosztályt mindenki elfogja ismerni, hogy az a magyar középosztály válságos időkön ment keresztül, válságos időkön nemcsak a nagy gazdasági átalakulás következtében, hanem azért is mert társadalmi és politikai életünk összes terhei is ugyszólván a középosztályon vannak. Mert tisztelt uraim ki van hivatva arra, hogy azt a középosztály megerősítse, mint az ipar és kereskedelem és aki ismeri társadalmunkat nem fog-e nekünk igazat adni abban, hogy semmint táperőre nincs jobban szükség, mint a magyar ipar és kereskedelemre. És tisztelt uraim nagyobb kötelesség is várakozik a magyar ipar és kereskedelemre.

A magyar ipar és kereskedelem a nemzet testének csak egy egyik hajtása nem lehet idegen elem, annak gyökere ugyanazon talajban és táplálékot ugyanazon talajból kell meríteni-e. A magyar ipar és kereskedelem

nem felel meg hivatásának, ha csak a nemzeti érdeket tartaná szem előtt. Legyen etikai és nemzeti. Ne tessék azt hinni, hogy a hazafiság távol áll a kereskedelemtől és ipartól. Tessék végig nézni a történelem lapjait, látni fogjuk, hogy a kereskedelem és ipar a rajongó fajszeretet és kötelesség-érzet legszebb példáit szolgáltatják. Midőn ily nagy eszmék világába merülök napi kérdésekről természetesen nem szólhatok. Arról beszélni más alkalommal.

Ami az országnak — kereskedelmi és ipari érdekében van. Engemet ezuttal nagy szempontok vezettek, olyanok, melyeket magyar embernek szemelőtt kell tartani. Ebben a tudatban járulok hozzá ezen gyűlés felavatásához legyen ez viruló otthona a magyar ipar és kereskedelemnek, legyen az kiapadhatlan forrása a magyar szorgalomnak és minden polgári erénynek és legyen mindenek felett olthatatlan oltára a magyar hazafiságnak. (Hosszas éljen.)

A miniszter se hideg, se meleg beszéde után, melynek éppen nem volt meg a várt hatása, Szávay Gyula titkár ismertette a kamara életét és a székházépítés adatait. Ezután az üdvözlések következtek. Komlóssy Arthur a város nevében üdvözölte a minisztert, majd Láncezy Leó a hazai kereskedelmi és iparkamara üdvözlését tolmácsolta. Utána Thék Endre, az Országos Iparegyesület alelnöke örömtelt szívvél jött Debreczenbe egyesülete megbízásából, de nem is sejtette, hogy milyen jelentős ünnep színhelyére érkezik. Fokozódik öröme, midőn azokat a nyilatkozatokat hallja, amelyek a magyar ipar és kereskedelem megerősítését célozzák. Szeretet övezi ezt a várost, hiszen sokszor voltak pillanatok, amikor az egész nemzet innen merített magának erőt küzdelmeihez. Ennél a városnak erős magyar szelleme kell, hogy áthassa a magyar ipart és ő csak azt kívánja, hogy ennek teljes diadalához vezesse el a miniszter az ország iparosait és kereskedőit. Tolnai Lajos a magyar gyáriparosok országos szövetsége nevében üdvözli a kamarát. Napi kérdésekkel ő sem kíván foglalkozni, de egy dolgot, amelyet a miniszter említett, ő is hangsúlyoz és ez az, hogy a magyar gazdasági faktorok működése között ellentét nincs. Ezt az elvet különben a debreczeni kamara mindig fentartotta, hiszi, hogy fentartja ezután is, Serly Ede az iparkamara alelnöke üdvözölte ezután a minisztert és meghívta az iparmuzeum megnyitására. Ennek megtörténte után a miniszter a diszközgyűlést bezárta.

A miniszter az iparmuzeumban.

A diszközgyűlés lezajlása után Láng Lajos miniszter, gróf Wickenburg államtitkár és a vendégek a kamara földszinti épületében levő iparmuzeumba mentek és az ott rendezett kiállítást szemlélték meg. A miniszter háromnegyed órát töltött a kiállításon és a terembe lépésekor Serly Ede kamarai alelnök fogadta, kinek üdvözlő szavaira a miniszter szívélyes szavakkal válaszolt.

Az üdvözlések után a miniszter Szabó Kálmán elnök, Szávay Gyula titkár megnézte a kiállítást. Sorra ment minden csoporthoz, hol bemutatták a kiállítókat, kiknek mindegyikéhez volt egy pár buzditó szava.

Dávidhazy Kálmán könyvkötő kiállított magyar stílusú munkáiról előismerő szavakkal nyilatkozott.

Figyelmesen szemlélték Bányai és Schwarcz paszományos és gombkötők kiállított dolgait, majd Gasparik Antal órással megmagyaráztatta magának részletesen az általa gyártott óra alkatrészek készitési módját.

Hosszasabban időzött Kardos László

fehéremű nagykereskedő gyönyörű, izléses kiállításánál. Örömmel vette tudomásul és elismeréssel adózott Kardos Lászlónak azért a hazafias cselekedetért, hogy a hazai iparfejlesztését olyannyira szíven viseli, hogy anyagi áldozatoktól sem riad vissza, csak hogy a külföldi ipart kiszorítsa. A kiállított fehéreműk mind hazai gyártmányok és a legfinomabb minőségűek. A miniszter azzal bucsuzott Kardos kiállításától, vajha a többi magyar kereskedők is hozzá hasonló módon fejlesztenék a magyar ipart és terjesztenék a magyar ipartermékeit.

Veréb István lakatos mester munkáiról szintén dicsőítőleg nyilatkozott.

Ugyancsak nagy érdeklődést tanúsított Halász János és társa debreczeni szövögyárosok kiállításánál. Halász Jánostól részletesen kérdezősködött mióta áll fenn és milyen üzemet fejt ki a gyár, mit készítenek, majd megjegyezte, hogy értesülése szerint a gyár különösen harisnyakkal és kötött alsónadrágokkal csinal nagy forgalmat.

Schvarcz Vilmos butorgyáros kiállított szekrényét nagy figyelemmel nézte és örömeinek adott kifejezést, hogy magyar gyárban ilyen remek, izléses munka készül. Ugyancsak elismerését fejezte ki a Schvarcz butorgyáros által feltalált és bemutatott több személyre használható ebédülő asztal czél-szerű készítése felett.

Nagyon megnyerte a miniszter tetszését Sohler István h.-nánási szalma fonógyáros kiállítása. Meleg érdeklődést tanúsított a gyár működése, munkálatai felől és az izletesen elkészített, a legközönségesebbtől a legfinomabb szalma anyagból készült és kiállított tárgyakat sokáig szemlélte és gratulált a jelenlevő Sohler Istvánnak. Örömmel vette tudomásul azt is, hogy a h.-nánási kalapok nagy mennyiségben szállítja a gyár keletre, különösen a Balkán államokba.

(Hát vajon a hajdunánási egykor virágzó, a hajduváros családjainak jövedelmező, de állami támogatás és egyéb protekciók mellett tönkretett, mondhatjuk, kipusztított ősi háziipar, a züllésnek, pusztulásnak indult szalmafonás és kalapgyártás jelenlegi koldus helyzete felől nem világosították-e fel a kegyelmes urat az illetékes körök? Szerk.)

Vidoni testvérek szalámi gyárosok kiállítására, továbbá a Julov vasöntődjének, a Flegler vasbutor gyárának a kiállítását is hosszasan szemlélte.

Falk Armin és társa, továbbá a Stern József és testvére kefégyárosok kiállított szép munkái felett fejezte ki elismerését.

Ezután a terem emeleti részébe ment fel és a házi ipari gyártmányokat szemlélte meg.

A miniszter ismételen tetszésének adott kifejezést a kiállítás szépsége felett és háromnegyed órai ott időzés után távozott a kiállításból.

Tisztelgések a miniszternél.

Az iparmúzeum megnyitása után a miniszter a vármegyeházán berendezett szállására ment, hol a tisztelgő küldöttségeket fogadta. Elsőnek Hajduvármegyé küldöttsége jelent meg a miniszternél Rasó alispán vezetésével, majd a város nevében Komlóssy Arthur főjegyző, polgármesterhelyettes a tanács tagjaival tisztelgett a miniszternél. Felhozta üdvözlő beszédében ama szolgálókat; melyeket a város már eddig is tett az ipar és kereskedelem érdekében, de hangsúlyozta ama fontos igényeket is, melyekre viszonyzásul a kormánytól számíthatunk. Szóba hozta aztán az üzletvezetés elvitetését.

A miniszter rövidesen, de határozottan

jelentette ki, hogy az üzletvezetés elvételéről mit sem tud, ma reggel hallotta először, és nyugodt lehet a város közönsége, erről az eshetőségről szó sincs.

A miniszternél tisztelgett ezután a kamara, a kereskedő társulat, az ipartestület, a nőegylet küldöttsége és Kaffka Ignác tábornok,

Déli egy órakor a Bika disztermében bankett volt, melyen a miniszter a magyar ipar- és kereskedelem felvirágzására üritette poharát. És még mások, többen is mondtak felköszöntőket.

IRODALOM.

Kossuth.

Megáll a kéz, a nemzet keze most,
Pihenne áll meg millióknak karja!
Nem varr, nem ás, nem sulyt, halált nem oszt,

Pihen kohó, toll és az eke szarva;
S e millió kéz égve van emelve,
Reád esküdven nagy Kossuth apánk,
Oh szabadságunk örök fejedelme.

Nagy Isten, magyaroknak Istene,
Kedvet lelsz ugy-e néped ünnepében,
Mert lelked érzi: a nemzet kebele
Királyi napod biztató fényében.
— Mi Istenünk, oh kedved hogy ne lelnéd,
Profétádat ünnepli a magyar,
A népszabadság koldus fejedelmét.

Könyű azoknak, akiket az ár
Felszínre vet és trónusára ültet,
Lábuknál fekszik élet és halál,
Szavukra népek föld porába dűnnek,
Ti kik levertetek, de föl nem emeltek,
Ti lánczotosztó alhatalmasok,
Nézzétek ezt a koldus fejedelmét.

Nézzétek őt, ki cédrusfa gyanánt
A lábbal tiprott föld rögéből sarjad.
A lelke tűz és tekintete láng,
S e fénynél lát sok gunyhósoros falvat,
Melyek hordozzák dus pajtotát terhet...
Lássátok ott vityilók kuszójában
A népszabadság csodás fejedelmét.

„Kezed fáj népem: rajta rág a vas;
Szived sajog: hah eiszorítva véred.
Kacszaga vijjog fölötted a sas.
Haldokló népem: orvosságot néked.“
— Szól a szabadság poharat emelve
S millió ajkra az élet italát
Csorgatja ő, az élet fejedelme.

Föl is érez a sorvadó beteg,
Mint tar falomb a nyár fuvallatára.
S vevén egy óriás lélekzetet,
A szolgabékót testéről lerazza.
S a koronás vész színéből kikelve
Jajong, amint a jognak trónusát
Fölvonja ő, a népjog fejedelme.

Nézzétek oh ti sáppadt zsarnokok,
Egyet kiált és feszülnek, a menték.
Meggyl a vér, a zászló föllobog,
Nézzétek im a Kossuth regimentjét.
Hadát az ármány korbácsal terelte,
Ám „légyen“ szóval szólit milliót
Harc-sikra ő, a szívek fejedelme.

Lön aztán szörnyű, szörnyű aratás,
Sirdombok nőttek, táborok elestek.
Lépten-nyomon egy-egy Isten — csapás,
Árad látá az utolsó keresztet.
És mig haragvón dörg a felhők nyelve,
Mint vert angyal, mint száműzött remény
Fut a honfihit fényes fejedelme.

De hajh! már megvolt szúrva ez a föld,
Szent langok csaptak keresztül a résen
Az ős szabadság forrása kitört,
S zúgott e forrás bosszúsan, merészen,
Hogy a gaz bibort iszapjába verje...
— S futott, futott a forrás fakasztó,
Az uj szabadság üzött fejedelme.

S jöttek sátánul zsarnok rongyidők,
Hogy betömjék a szabadság forrását.
A kétféjű sas körme egyre nőtt
Bekaparni a szent vizek nyílását.
De vízben, földben ott volt Kossuth lelke,
S buzogtatá uj létünk kulfjét
E bujdosó láng, a forrás fejedelme.

S égetve, gyujtva itt jár, itt lebeg
Ez a szellem az idők végeiglen.
Neve, lelke örök végrendelet,
Hogy zsarnok láncza nem csöröghet itten.
Koronák tűnnek, mint a szikrapernye,
De él örökké sark csillag gyanánt
Ő, a szabadság szellem fejedelme.

És nő a forrás, mint a zivatar,
Dagadó hátán népem hát előre.
Még dörg a jelszó: „tengerre magyar,“
Hiv a szabadság végtelen mezője.
Mert vízben, földben ott a Kossuth lelke,
S vezértüz képen vissza-visszajár
Halottaiból: az élet fejedelme.

Madai Gyula.

CSARNOK.

Vaterloo.

Eckmann—Chatrián elbeszélése után fordította: Ifjabb Móríc Pál.

Hirtelen parancs érkezett, hogy ötszáz lépéssel vonuljunk előbbre és segítsük meg a jobb szárnyat. Egyenes irányba csaptunk a rozs, árpa és zab vetéseken és földig tapostuk azokat. A mi balszárnyunk nagy harcvezonala még mindig nem mozdult. Most egy nagy töltött uthoz érkezünk, a melyet még idáig nem láttunk és mintegy ezerlépésnyire a réten patak választott el minket Fleurustól. Itt állt parancsoltak.

És az egész hadosztályon végig morajlott ez a szó:

— Itt van ő.

Csakugyan a császár lovagolt elő kis törzskarával. A szürke köpönyegéről és a kalapjáról már messziről meg lehetett ősmerni. A kocsija hátrább maradt, dzsidások környezték. A nagy uton lovagolt Fleurus felé és tovább mintegy óra hosszat maradt a faluban, mialatt mi a vetések között tik-kadoztunk.

Egy végtelenül hosszúnak tetsző óra lofolyása után végre egész sereg parancsörtiszt vágatott elő előrenyujtott felsőtesttel; kettő gróf Gerard tábornoknál állott meg, az egyik ott maradt, a másik visszafordult.

Most hirtelen az egész tájon zenélni kezdett az ezredmuzsika. A dob is belebuzogott, a kürt is belerikoltott és megindultunk. Az egész hadvonal megindult, huzódásban a jobb szárny felé. Mi magunk jobbra kanyarodtunk, ekkor ismét parancsszó hangzott:

— Állj!

A Fleurus felől kanyargó országgal állottunk szemközt. Balról egy kőfal fehérlett. A fal mögött fak s nagy ház emeltek és előttünk vöröstéglából épült szélmalom nyult az égfelé, mint valami torony.

(Folyt köv.)

Nyíltér.

A közkedvelt Royal Pörkölt kávé

Félegyházi János cégnél

kapható.

(3-2.)

APRÓ HIRDETESEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Hegedüs Emil tűzifa kereskedő szives tudomására hozza a n. é. közönségnek és vevőinek, hogy lakását Arany János utca 16-ról Miklós-u. 7 sz. a. tette át, hol mint eddig is, legjobb minőségű tűzifa kapható vagva és öl valamint kocsi számra.

Tisztelettel értesitem

a n. é. közönséget, hogy Piacz-u. 38 sz. a. fennálló térfi szabó és ruhatisztító műhelyemet Batthányi-u. 15 sz. a. lakásomra helyeztem át. A midőn ezt a t. közönség szives tudomására hozni szerencsém van, megköszönöm az eddig szives pártfogást amelyben részesíteni a jövőben is méltóztassék. Tisztelettel **Hubay György** férfisabó és ruha tisztító Batthányi u. 15.

Eötvös utca 27 sz. sarokház olcsón és kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni Kölesön segélyző Egylet Kossuth-u. 11.

Corepetitor izraelita felvétetik 2. elemistához. Czim a kiadóban.

Ermelléki asztali bor — H. K. Szentimrei, 1901 évi termés — hordószámra eladó Arany János-u. 3 sz.

Eladó egy jó karban levő 8 oktávás zongora igen jutányos árért. Értekezhetni a Vilmos laktanyában az altiszti lakásban.

Minden külföldinél jobbak és olcsóbbak! a „Debreczeni Vasöntöde és Géplakatosság“

aranyéremmel kitüntetett ék szerkezetű, erőátételes

Borsajtói és Szőlőzúzó!

Eladás egyedül a gyártelepen: (12-9.)

Péterfia végén, a hadházi utcában.

KOSSUTH LAJOS

születésének 100-ik évforduló napján

kivilágítási poharak

Kossuth képek

Blattner Gyula

üveg- és porcellán kereskedésében már kaphatók és megrendelhetők.

Főtűzde mellett. (4-4.)

Czimbalom részletfizetésre is.

Mindennemű hangszerek nagy raktára.

Iskola hegedűk 6 koronától finom 800 koronáig. Kitűnő Olasz vikória hurok, saját műhelyben készült **czimbalom**, fonott hur 1 kor. 18 fillér, hegedű és czimbalom mindenféle alkatrésze olcsóbb mint bárhol, **javításokat** a legkomplikáltabb is **felelősség** mellett művészi szakértelemmel készítem, mindenféle hangszereket és javításokat **részletfizetésre** is eszközölök, több **művésztől** magasabb **elismervények**, minden hangszerért 4 évi jótállás, czimbalom vételnél 3 hónapi ingyen tanítás. E korban legfelszerelt hangszerkészítési műhely, hol tényleg **új hangszerek készülnek**, bárki megtekintheti.

Becsés pártfogását kérve,

tisztelettel

Komáromi M.

műhangszer készítő. Miskolczi zene iskola és több zenekar és intézet szállítója.

Zenemű terem és műhely piacz-utca 41 I. emelet.

Elősmert legjobb minőségű

Eperjesi cserép-kályhák

leszállított árak mellett

továbbá :

Fűzőedények, takaré-konyhák, épület-vasalások, gazdasági eszközök, tetőlemezek, mérlegek, revolverek, töltények

nagyválasztékban

a legjutányosabb árban

kaphatók :

KOVÁCS GYULA vasüzletében

a »Bika« szálloda mellett.

Az általam legpontosabban összeállított és tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerüzletben.

Ara egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 kr.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

Tóth Béla gyógyszerháza és illatszerraktára DEBRECZENBEN (Tisza palota.)

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.